

també el significat del pre-germànic KUTIA- > al. *hütte* 'cabana': base ben frèvol, per cert. El retoromànic de Bravuogn *skuditça* 'fuet', segons uns (Lutta, p. 98) vindria del tipus *CUTICA 'pell', que el REW (2424) postulava com a paral·lel a *CUTINA, a base de certs mots dialectals italians, però correspon fonèticament a una base *SCUTICCA que per a Rohlf's seria variant del ll. SCUTICA (ARom. XIII, 207). Ara bé això té aire pre-romà, no pas llatí, per consegüent em pregunto si no seria un altre representant de l'arrel ieur., en la forma SKUT- tal com l'engad. *cudgia* 'cotna', junt amb formes friülanes, etc., vindria del *KUTIKA instituït pel REW, però pre-romà i no pas llatí. — 11 Els Cevennes són terra més pre-cèltica que cèltica. Recordem la localització indubtable de *Chiavenna, Chiarenna, Ravenna*, i dels innombrables NPP tuscoïdes en *-enna*. No hi ha més que *Arduenna* que és en el ronyó nòrdic de la Transalpina; i encara ací ens haurem de recordar del substrat pre-cèltic (sovint anàleg al piri-nenc) que Weisgerber va demostrar tan insistentment en aquesta zona belgo-renana.

Coto, V. DCEC (COTO 1): castellanisme, en general poc arrelat, sobretot en cat. oriental i balear; solament en algun cas especial va arribar a afermar-se des de temps enrere: l'acc. 'lloc on es recullen els pobres' [Lab. 1839]; en terra valenciana és on ha penetrat més: en particular des de la línia Alcoi-Xixona: Almudaina, Mutxamel, Monòver, Pinós, zona en la qual potser ja va arrelar en el S. XIII (primera reconquesta, castellana), car els senyors castellans no curaren de poblar això, però sí de caçar-hi, i per tant fou fàcil a Jaume II fer-los-en fora; més arrelat encara, i no extirpable, és en el sentit de 'gran closa d'arròs', en què ha esdevingut denominació ferma i fixa especialment a les Valls de Segó, Alberic, Alginet, i la zona costera de Valldigna; tanmateix la pron. *kóto* (anotada per tot, 1962-63 en els dits pobles) acaba de llevar tota sospita de mossarabisme: el resultat mossàrab de CAUTUM hauria estat **káuto* i fins en cas de semi-catalanització s'hauria passat llavors a **kéto*.

COTÓ, de l'hispano-àrab *qutún* (àrab *qútn*) id. □ 1.ª doc.: 1249 (Lleuda de Cotilliere).

Ben poc sovint es troba en català una forma amb l'article àrab aglutinat, i és només en textos del per·fode inicial: per la «cargua d'al·coton dos sols.» cobraven a Barcelona l'any 1252, A. de Capmany (*Mem. Ci. Bna.* II, 20). Però els corredors de 1271 ja hi usaven la forma moderna «cotó mapús e filat» (*EntreDL* I, 155ss., § 10, veg. allí en el gloss. nota el que era el *cotó mapús* i origen d'aquest nom); *cotó* també en un doc. de 1274 (BABL VII, 236); també en les *VidesR*, f° 165r2, n. 4, trad. ll. *bombice*, p. 482 (en 164v2 una forma de mal llegir, incert que pogués ser *cotó mapús*); «tot *coton*, sis drs.» Reva de Perpinyà, a. 1284 (RLR IV, 373). «Com vós li parlareu, ella mostrarà tenir les orelles plenes de *cotó*, tant com la Viuda serà prop d'ella, car no gos dir lo mal que de

vós, senyora, diu», JoMartorell (Ag. III, 51). Forma general a tot el territori de la llengua (OPou, *ThPu.*, 49, 181; fins a Eivissa, PzCabrero). En lloc de *cotó fluix* (Bal. i Princ. en general, escr. Renaix., *DBal.*, *AlcM*) a Tort. i P. Val. diuen *cotó en pèl* (*kotompèl*). Del fenomen fonètic àrab a què obeeix el canvi de *qutn* en *qutún* vaig tractar en *EntreDL* III, 79; la forma *qutun* es troba en àrab en les *Leyes de Moros* de Castella, Ss. XIV-XV (*MemHisSp.* v, 427) i amb accent gràfic *qotón* en *PAlc.*, p. 98. Altrament veg. article de Battisti-Furlani en *ItDial.* (vol. I-IV), Neuvo-nen, 38-9, DCEC I, 122.

DERIV.: *Cotona. Cotonada* [1789]. *Cotonaire. Cotonar* 'camp de cotó': *sambra kutunás* Migjorn Gran (men., 1964). *Cotonat. Cotoner* [1360]; Bna., 1641, *BABL* VIII, 106; «gossipiarius», OPou (*ThPu.*, 162); *cotonera; cotoneria. Cotonet* [1476]. *Cotoni*; manlleus del cat. són les formes cast. *cotonina, cotón, cotona, cotonada, cotoncillo. Cotoní. Cotonia* [1439, però crec que ja n'hi ha una dada anterior en les *Mem.* de Capmany, *RFE* VIII, 15; i passat al cast. ja 1434, veg. *DCEC*], de l'àr. *qutniya* deriv. adjectiu de *qutn*, modernament catalanitzat fins en el sufix *cotonina* [1354, si bé és possible que en diverses formes antigues s'hagi entès malament un sigla *cotdia=cotonia*]; «hi ha fàbrica de *cotoninas*, de aiguardent, dos molins de farina ---», B. de Maldà (*Excursions*, p. 74). En lloc de *cotonina* diuen *cotolina*, amb dissimilació, a l'Empordà, Pla d'Urg. i Val. (*AlcM*), d'on probablement *cotoli* «cretona» (*DBal.*). *Cotonoi* (però cf. *cofoi. Cotonós. Encotonar* [1575: «gipó encotonat: thorax insitus gossipio»], OPou, *ThPu.*, 306; «soldat --- / l'hermilla de mitja seda, / l'alforro d'encotonat», a. 1748, cançó recollida cap al Gironès, MilàF (*Romancerillo*, 178); «enguatar» eiv. PzCabrero. +*Escotonar* 'estilagar-sar com es fa amb el color en floca quan l'usem' bell verb que va usar Maragall en una poesia no inclosa en els seus llibres: «avui el mar té vint-i-vuit colors, / i tot està revol, el cel i l'aigua: / el cel brillant i blau; el vent, furios, / hi *escotona* els núvols i els empaita; / fa volejar banderes i blancors / ---» (O. C., 1960, p. 113). Potser podem posar amb això l'eiv. *descotonar-se* 'excedir-se de belar, belar molt fort les ovelles' (*AlcM*). Semànticament més temptador fóra veure-hi una variant de *descotnar* 'llevar la cotna' (men. i mall.) a la cansalada, al formatge, puix que l'it. *cotenna* és la pell de les bèsties bovines, no sols del porc. Però això obligaria a suposar un mossàr. **cotena* del qual no tenim altres notícies.

CPT.: +*Cotonifíci* 'fàbrica, fabricació, de cotó' [c. 1925 nom d'empreses nostres].

COTOLIU, nom de l'*Anthus pratensis*, afí i semblant a l'oc. *coutouliu, -tourliu*, port. *cotovia*, cast. *totobia*, fr. *cochevis*: onomatopèic, si bé en una part de les formes —i no limitada a les romàniques (bret. *codioc'h*, gr. *κόττινος*, moixons semblants)— hi pot haver influència d'altres noms de diferent naturalesa. □ 1.ª doc.: 1803, Belv.; gascó *coutoulieu* ja S. XVII.